

svolení jejího majitele po dobu dlouhou a takovým způsobem, že se tím věc značně znehodnocuje, těžce poškozuje, ba ničí; tu nejde o užívání (usus), nýbrž o zneužívání (abusus), a tu jest podřaditi jednání odcizitelovo pod skutkovou povahu krádeže podle § 171 tr. zák.

Čís. 4333.

Důvodem delegace může býti po případě i, nemá-li obžalovaný peníze na cestu ke vzdálenému příslušnému soudu.

(Rozh. ze dne 21. listopadu 1931, Nd I 451/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací odňal projednání trestní věci, vedené proti Miladě J-ové pro zločin krádeže podle §§ 171, 176 II b) tr. zák. u krajského soudu trestního v Praze, tomuto příslušnému soudu a přikázal je krajskému soudu v Olomouci.

Důvody:

Obžalovaná žadatelka tvrdí, že nemá a nemůže si opatřiti peníze, by se mohla dostaviti ke hlavnímu přelíčení do Prahy. Pravdivosti tohoto tvrzení nasvědčují spisové údaje o jejím zaměstnání a o jejích majetkových poměrech. Nepřítomností u hlavního přelíčení mohla by obžalovaná býti zkrácena na možnostech účinné obrany proti výpovědím poškozené, předvolané za svědkyni; také s hlediska zákona o podmíněném odsouzení záleží na tom, by nalézací soud měl příležitost seznati obžalovanou osobně. Jsou tu tedy důležité důvody po rozumu § 62 tr. ř. pro učiněné výjimečné opatření.

Čís. 4334.

Rozkaz k rozchodu ve smyslu § 283 tr. zák. je právně závazný pro osoby, k nimž směřoval a které jej slyšely nebo jinak o něm nabyly vědomosti, tak dlouho, pokud »shluknutí« trvá, t. j. pokud nedojde k úplnému rozptýlení zástupu.

Zločin podle § 87 tr. zák. vylučuje i zlomyslná jednání neb opomenutí za okolností zvláště nebezpečných, jež o sobě jsou zlomyslným poškozením cizího majetku podle § 85 tr. zák. Lze proto i při jednom trestném činu usuzovati na trestnost pachatelovu i podle § 85 b) i podle § 87 tr. zák.

(Rozh. ze dne 24. listopadu 1931, Zm II 265/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmatečnou stížnost obžalovaných do rozsudku krajského trestního soudu v Brně ze dne 22. dubna 1930, jímž byli stěžovatelé uznáni vinými: František H. zločinem veřejného násilí podle § 87 tr. zák. a pře-

činem podle § 283 tr. zák. a Karel K. zločiny veřejného násilí podle §§ 87, 85 písm. b) tr. zák. a přečinem podle § 283 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmateční stížnost shledává především rozsudek nejasným a neúplným, pokud uznal obžalované Františka H-a a Karla K-a vinnými přečinem shluknutí podle § 283 tr. zák., a uplatňuje v tomto směru formální zmatečnost § 281 čís. 5 tr. ř., než neprávem. Domníváť se, že celý průběh události, jež se stala předmětem trestního řízení, jest rozdělití na dvě části: jednak na dobu před odjezdem auta se zatčeným starostou obce M-em, jednak po odjezdu, kdy došlo k násilnostem. Aby prý bylo lze odsouditi stěžovatele pro přečin podle § 283 tr. zák., bylo by prý třeba důkazu, buď že v prvním období obžalovaní byli přítomni na místě činu a rozkazu neuposlechli, nebo že ve druhém četníci rovněž vyzývali zástup, by se rozešel. Leč skutková podstata přečinu podle § 283 tr. zák. neobsahuje podle doslovu zákona žádné výslovné časové ohraničení účinnosti uděleného příkazu. Mluví-li zákon všeobecně o povinnosti uposlechnouti rozkazu k rozchodu při shluknutí, jest rozkaz ten nepochybně právně závazný pro osoby, k nimž směřoval a jež jej slyšely nebo jinak o něm nabyly vědomosti, tak dlouho, pokud »shluknutí« trvá, t. j. pokud nedojde k úplnému rozptýlení zástupu, k jeho rozložení na jednotlivce neovládané již společným přáním a vůlí protiviti se úředním opatřením a ohroziti veřejný klid a pořádek, a pokud nepomine takto nebezpečí toho druhu. Neměl proto prvotní rozkaz četnictva jen účel, jaký mu stížnost podkládá, odstraniti příbuzné a lid od auta, v němž měl býti odvezen zatčený starosta obce, nýbrž vůbec překaziti shluknutí povstalé z důvodu onoho zatčení a vyšetřování lesních krádeží; nebylo proto třeba, by po odjezdu auta bylo znovu srocenému zástupu lidí přikázáno se rozejítí, po případě by bylo učiněno nějaké další opatření četnictva toho druhu. Prvotní rozkazy ke vzdálení se a k rozchodu nepozbyly po odjezdu auta při trvajícím shluku davu své právní účinnosti, nýbrž trvaly dále. S tohoto hlediska je proto bezvýznamná poznámka v trestním oznámení, na niž zmateční stížnost upozorňuje výtkou neúplnosti rozsudku, že K. uposlechl při nasedání do auta vyzvání strážmistra H-a bez odmluvy a že šel zpět; nebylo třeba k ní vůbec přihlížeti zejména též proto, že strážmistr H. potvrdil jako svědek, že K. na jeho výzvu k rozchodu a upozornění »co zde chcete, mrzí vás to, že jsme vás dosud ještě nezavřeli« jen poodešel kousek dál a zůstal opět státi, a že svědkem R-em jest bezpečně potvrzena další jeho účast na trvajícím i dále shluknutí a pozdějších násilnostech. Nebylo ani třeba zvláště zabývati se výpověďmi svědků Jana N-ého a Antonína Ch-a a oněmi částmi svědectví Karla W-a a Jároslava H-a, jež zmateční stížnost výslovně cituje, poněvadž jednak jejich pozorování a údaje o klidném chochání se lidí při odjezdu auta (svědek N. a Ch.), jednak vyličení průběhu události po odjezdu eskorty (svědek W. a H.) nemění nic na skutečnosti, jak ji potvrdili svědci četničtí strážmistři Karel W. a Jaroslav H.,

že sročený lid byl vyzván jménem zákona, by se rozešel a že rozkazu toho nebylo uposlechnuto. Stejně i výpověď svědka R-a o jeho upozornění proneseném ke K-ovi jest s tohoto hlediska bez významu.

Odsouzení obžalovaného Karla K-a pro zločin podle § 85 písm. b) tr. zák. napadá zmateční stížnost jen hmotněprávní výtkou podle § 281 čis. 10 tr. ř. Tvrdí, že stěžovatelova trestná činnost pojatá v rozsudku pod ono ustanovení jest vyčerpána již současným jeho odsouzením pro zločin podle § 87 tr. zák. Stojí-li výslovně v zákoně, že se zločinu podle § 87 tr. zák. dopouští, kdo za okolností zvláště nebezpečných způsobí některé z nebezpečí v § 85 b) tr. zák. naznačených, nelze prý při témž trestném činu usuzovati na trestnost pachatelovu i podle § 85 b) tr. zák. i podle § 87 tr. zák. Zmateční stížnost však zřejmě přehlíží, že předpis § 87 tr. zák. stihá zlomyslná jednání v zákoně blíže vyznačená, jež jsou předsevzata »jakýmkoliv jiným jednáním« než těmi, jež trestní zákon uvádí v dřívějších případech zločinů veřejného násilí, upravených v §§ 76 až 86 tr. zák.; poukazuje k tomu celkové uspořádání hlavy IX. o zločinech veřejného násilí, najmě vztah slov v § 87 tr. zák.: »Šestý případ: téhož zločinu dopustí se...« k prvému odstavci § 76 tr. zák. Vylučuje takto zločin podle § 87 tr. zák. především též zlomyslná jednání neb opomenutí za okolností zvláště nebezpečných, jež o sobě jsou zlomyslným poškozením cizího majetku podle § 85 tr. zák. (srov. rozh. víd. nejv. s. sb. Nowakova čis. 3364). V souzeném případě však zmateční stížnost při dolíčení oné hmotněprávní výtky nevychází vůbec ani ze základu daného skutkovým zjištěním nalézacího soudu (§ 288 čis. 3 tr. ř.); rozsudek nezjišťuje, že obžalovaný K. ze zlomyslnosti způsobil nebezpečí pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost lidí tím, že, hodiv kamenem do okna a rozbiv okno, zlomyslně poškodil cizí majetek, z čehož mohlo vzejít nebezpečí pro život, zdraví a bezpečnost lidskou, nýbrž zlomyslné jednání podle § 87 tr. zák. spatřuje jen ve výkřicích, jimiž vyzýval a povzbuzoval rozvášněný dav k násilnostem. Tohoto skutkového stavu zmateční stížnost nedbá, ač jest závazný i pro zrušovací soud, a není takto hmotněprávní výtka provedena po zákonu. Uznává-li rozsudek obžalovaného vinným zločinem podle § 85 b) tr. zák. pro další, jinou trestnou činnost, než která byla podřazena pod skutkovou podstatu § 87 tr. zák., nelze tvrditi, že podkladem odsouzení pro § 87 tr. zák. i pro § 85 b) tr. zák. jest táž trestná činnost, a že odsouzením pro § 87 tr. zák. jest vyčerpán i zločin zlomyslného poškození cizího majetku.

Čís. 4335.

Opravný prostředek jest pokládati za podaný včas jen, byl-li odevzdán poště (v poslední den lhůty) v čase, kdy mohl býti ještě opatřen podacím záznamem poštovního úřadu z téhož dne; nestačí, byl-li dopis s provedením opravného prostředku dán do poštovní schránky po (posledním) vybrání pošty z ní, takže mohl býti orazítkován až následujícího dne.

(Rozh. ze dne 24. listopadu 1931, Zm II 125/31.)